

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoE/74/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814222431
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3814222431.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v exekučnej veci oprávneného: A. Y. Z. s.r.o., so sídlom A. XX, N., IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. V. Y., s.r.o., G. XX, N., IČO: 47 233 516, proti povinnému: M. G., bytom O. T. XXXX/XX, C., o vymoženie 1.027,91 eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza zo dňa 30. decembra 2014, č.k. 9Er/4477/2014 - 12, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že oprávnený sa návrhom na vykonanie exekúcie doručeným súdnemu exekútorovi dňa 12.12.2014 domáhal vykonania exekúcie proti povinnému pre vymoženie 1.027,91 eur s prísl., a to na základe exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok sp.zn. RK-PC-2375/13-EK vydaný dňa 8.10.2013 JUDr. I. G., rozhodcom Stáleho rozhodcovského súdu Victoria rozhodcovský súd v R., so sídlom S. H. XXX/XX, XXX XX R., ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 5.4.2014 a vykonateľnosť dňa 9.4.2014.

Súdny exekútor Mgr. Ing. L. S., PhD. predložil dňa 22.12.2014 žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Súd v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia preskúmal žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul; ich súlad resp. rozpor so zákonom a dospel k záveru, že exekučný titul - rozhodcovský rozsudok nie je spôsobilým exekučným titulom, ktorý by mohol tvoriť podklad na vykonanie exekúcie.

Z predloženého exekučného titulu - vyššie uvedeného rozhodcovského rozsudku súd zistil nasledovné skutočnosti. Dňa 16.5.2012 uzatvoril oprávnený ako veriteľ s povinným ako dlžníkom zmluvu nazvanú ako „Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru / Zmluva o revolvingovom úvere č. 8500011893“, na základe ktorej oprávnený poskytol povinnému úver vo výške 600,00 eur a povinný sa zaviazal splatiť poskytnutý úver v 42 mesačných splátkach vo výške 32,15 eur v termínoch splatnosti dohodnutých v Zmluve.

Súd v prvom rade skúmal samotnú „Zmluvu o revolvingovom úvere“ zo dňa 16.5.2012, ktorá vytvára právny rámec vzťahu medzi oprávneným ako veriteľom a povinným ako dlžníkom a dospel k záveru, že tento právny vzťah založený zmluvou označenou ako „Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/ Zmluva o revolvingovom úvere“ je potrebné posudzovať podľa ustanovení o spotrebiteľskom práve. Nevyhnutnou súčasťou tejto zmluvy sú „Zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti A. Y. Z., s.r.o.“ ďalej len ako „Zmluvné dojednania“. Súd dospel k záveru, že medzi účastníkmi konania

bola uzavretá spotrebiteľská zmluva, nakoľko z obsahu spisu nevyplýva, že by povinný pri uzatváraní tejto zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, resp. že by mu bol poskytnutý úver na výkon zamestnania, povolania, a z tohto dôvodu sa považujú za spotrebiteľov. Na druhej strane je nepochybné, že oprávnený uzatváral predmetnú zmluvu v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, čo je zjavné aj z výpisu z obchodného registra, kde týmto predmetom (okrem iných) je „poskytovanie pôžičiek a úverov nebankovým spôsobom z vlastných zdrojov“. Z toho dôvodu sa oprávnený považuje za dodávateľa. Zo samotnej zmluvy a jej zmluvných dojednaní je zrejmé, že povinný nemohol individuálne ovplyvniť ich obsah, boli už vopred pripravené „na predtlačenom formulári“, nakoľko sa uzavierali vo viacerých prípadoch pre veľký počet spotrebiteľov. Z obsahu zmluvy, s prihliadnutím na právne postavenie účastníkov zmluvy má súd za to, že úver bol povinnému poskytnutý ako spotrebiteľom.

Vzhľadom k vyššie uvedenému, bez ohľadu na označenie zmluvy ako „Zmluvy o revolvingovom úvere“, ktorá by sa mala podľa klasického chápania spravovať výlučne len Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov, súd dospel k záveru, že ide o spotrebiteľskú zmluvu (s prihliadnutím na povahu účastníkov, obsah zmluvy a vopred pripravený obsah zmluvy na predtlačenom formulári) a na vzťah medzi veriteľom (oprávneným) a dlžníkom (povinným) je potrebné aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva.

V danom prípade, a to vzhľadom ku skutočnosti, že povinný si neplnil riadne svoje povinnosti vyplývajúce z vyššie uvedenej zmluvy, uplatnil si oprávnený svoje nároky v rozhodcovskom konaní v zmysle uzatvorenej Rozhodcovskej zmluvy č. 8500011893 zo dňa 16.5.2012, kde rozhodca bez vypočítania povinného vydal rozhodcovský rozsudok.

Preskúmaním Rozhodcovskej zmluvy č. 8500011893 zo dňa 16.5.2012 konkrétne čl. 5 vzhliadol súd v takto ustanovenom zmluvnom dojednaní nekalú podmienku k čomu ho viedli ďalej uvedené dôvody.

V zmysle čl. 4, 5 Rozhodcovskej zmluvy č. 8500011893 zo dňa 16.5.2012 sa veriteľ a dlžník dohodli na nasledovnom znení rozhodcovskej zmluvy: Akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami Zmluvy o RÚ, s porušením, ukončením či neplatnosťou Zmluvy o RÚ budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo v rozhodcovskom konaní pred niektorým z nasledujúcich stálych rozhodcovských súdov podľa rokovacieho poriadku týchto stálych rozhodcovských súdov : Slovenský arbitrážny súd zriadený Slovak arbitration court, s.r.o., IČO: 44 130 481, so sídlom G. XX, XXX XX N., zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sro, vložka č.: 52189/B, Victoria rozhodcovský súd v Banskej Bystrici, zriadený pri Victoria legal arbiter s.r.o., IČO: 44 826 460, so sídlom R. cesta XX, XXX XX N. N., zapísaný v obchodnom registri Okresného súdu Banská Bystrica, oddiel: Sro, vložka č.: 16626/S. Výber rozhodcovského súdu, ktorý bude oprávnený vec prejednať a rozhodnúť spočíva na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh.

Možnosť výberu spôsobu riešenia sporu povinným je podľa názoru súdu len zdanlivá. V prevažnej väčšine spotrebiteľských sporov je na strane žalobcu veriteľ, pričom dlžník ako spotrebiteľ v zásade žalobu nepodáva. Spotrebiteľ teda podľa uvedenej úpravy nemá žiadnu možnosť ovplyvniť alternatívu riešenia sporu, v čom súd vzhliadol nekalú povahu dojednania o možnosti riešenia sporov.

Tu sa súd zaoberal aj tým, či je vôbec možné v rámci spotrebiteľského právneho vzťahu platnú rozhodcovskú zmluvu uzatvoriť. Vzhľadom ku skutočnosti, že rozhodcovské konanie de facto reprezentuje realizáciu právnych záruk, ktorú upravuje čl. 46 Ústavy SR ako právo na súdnu a inú právnu ochranu ako aj s poukazom na ustanovenia § 1 ods. 1, § 3 ods. 1 a § 51 ods. 3 zákona č. 244/2002 Z.z. takého zmluvného dojednanie nie je možné v spotrebiteľskej zmluve úplne vylúčiť. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky 32Cdo 2282/2008.

V danom prípade bola voľba rozhodcu uskutočnená jednostranne, nakoľko samotné ustanovenie rozhodcu na predtlačenom formulári dokonca predchádzalo nepochybne aj samotnému rozhodnutiu povinného si finančné prostriedky touto cestou obstaráť, čiže predtým ako k uzatvoreniu zmluvy o revolvingovom úvere povinný vôbec pristúpil. Jednostrannosť a nekalosť tohto zmluvného dojednania súd vidí v tom, že faktickým subjektom, ktorý definuje, kto je rozhodcom je v tomto prípade Veriteľ,

čiže oprávnený, pretože tento zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy vo svojej vopred pripravenej formulárovej zmluve.

Dohoda strán o tom, že spor medzi nimi predložia k prejednaniu a rozhodnutiu súkromným osobám alebo rozhodcovským inštitúciám, ktoré si za tým účelom zvolia, má o to väčší význam, pretože rozhodca nenachádza právo, ale tvorí (eventuálne napevno stanovuje), vyjasňuje, urovnáva záväzkový vzťah v zastúpení strán. Jeho moc nie je delegovaná zvrchovanou mocou štátu, ale pochádza od subjektívnej vlastnej moci strán určovať svoj osud. V danom prípade táto vôľa pochádza však len od jednej, a to silnejšej zo strán, ktoré spotrebiteľskú zmluvu uzavreli, čo v ich vzťahu spôsobuje značnú nerovnováhu. Uvedené zároveň naznačuje, že Veriteľov výber rozhodcov zrejme nebol náhodný. Oprávnený ako Veriteľ uzatváral identické rozhodcovské zmluvy, a na ich základe opakovane zvolil pre riešenie sporu ten istý rozhodcovský súd, keď podaním žaloby vylúčil možnosť, aby spor riešil pred všeobecným súdom.

Súd vo všeobecnosti uviedol, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (rozsudok z 27. júna 2000, Oceáno Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s I-4941, bod 25, ako aj z 26. októbra 2006, Mostazo Claro, C-168/05, Zb. s I-10421, bod 25).

Súd pritom prihliada pri výkone rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný bez účasti spotrebiteľa, ex offo na nekalú povahu rozhodcovskej zmluvy uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľom. Pri tejto príležitosti dal do pozornosti rozsudok Európskeho súdneho dvora vo veci C-40/08 zo 6. októbra 2009, Asturcom Telecomunicaciones SL proti Cristina Rodríguez Nogueira.

Podľa zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, rozhodcovský rozsudok je možné za podmienok ustanovených v ustanoveniach § 40 - 43 tohto zákona napadnúť žalobou na príslušnom súde, a tak dosiahnuť jeho zrušenie. Jedným z dôvodov podania žaloby je, ak jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy. Súd však pri posudzovaní platnosti rozhodcovskej zmluvy nemusí byť viazaný návrhom v prípade absolútnej neplatnosti, ku ktorej prihliada z úradnej povinnosti (rozsudok Európskeho súdneho dvora z 21. novembra 2002, Cofidis (C-473/00, Zb. s. I-10875, bod 34).

Pre účely posúdenia prípadného nekalého charakteru zmluvnej podmienky hranica ochrany spotrebiteľa vychádza nielen z konkrétneho exemplifikatívneho výpočtu nekalých zmluvných dojednaní (podľa ustanovenia § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu uzatvorenia zmluvy), ale tiež zo všeobecného zákazu akéhokoľvek dojednania, ktoré vytvorí v právach a povinnostiach značnú nerovnováhu (podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu uzatvorenia zmluvy). Neprijateľné podmienky sú dopĺňované aj samotnou právnou úpravou, keď s účinnosťou od 1.1.2008 je v ustanovení § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka výslovne uvedená aj neprijateľná podmienka požadovania od spotrebiteľa v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka je treba vykladať aj so zreteľom na ust. § 106 O.s.p., ktoré pri platnej rozhodcovskej zmluve bráni konaniu pred štátnym súdom. Ak rozhodcovská zmluva dáva na výber medzi štátnym a rozhodcovským súdom, ale pre prípad vyvolania rozhodcovského konania dodávateľom (ako to bolo v tomto prípade, keď podaním žaloby na rozhodcovský súd oprávneným, povinný stratil možnosť domáhať sa ochrany svojich práv na všeobecnom súde) sa musí spotrebiteľ podrobiť rozhodcovskému konaniu, nie je možné poskytnúť súdnu ochranu v rámci exekúcie, ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok a oprávneným je dodávateľ. Rozhodcovskú zmluvu je preto treba vykladať tak, že neodporuje citovanému zákonnému ustanoveniu iba vtedy, ak práva v exekúcii uplatňuje ako oprávnený spotrebiteľ.

Súdny dvor v prípade Pannon GSM Zrt./Erzsébet Sustikine Gyórfi C-243/08 dokonca dospel k záveru, že podmienka obsiahnutá v zmluve uzatvorenej medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom, ktorá bola do nej vložená bez osobitného vyjednávania a ktorá priznáva výlučnú právomoc súdu, v ktorého obvode sa nachádza sídlo predajcu alebo dodávateľa, môže byť považovaná za nekalú. Rozhodcovská zmluva podľa názoru súdu spĺňa všetky podmienky, tak z pohľadu ustanovení § 53, 54 Občianskeho zákonníka platného ku dňu uzatvorenia zmluvy, ako aj z pohľadu smernice 93/13/EHS (výkladovej pomôcky ustanovení spotrebiteľského práva), kvalifikovaná ako nekalá. Táto zmluva je zároveň aj v

rozpore s ustanoveniami § 6 ods. 1, § 8 a 9 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, a teda je neplatná. Táto neplatnosť má formu absolútnej neplatnosti.

Existujúca, ale neplatná rozhodcovská zmluva nemôže byť potom základom právomoci rozhodcovského súdu. Ak si rozhodca svoju právomoc z takto uzavretej rozhodcovskej zmluvy odvodil, na ktorom základe následne vydal exekučný titul, nemožno takéto rozhodnutie považovať za rozhodnutie vydané osobou na to oprávnenou. Uvedené spôsobuje, že pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie neprebehlo riadne rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom by bol rozhodcovský rozsudok, na podklade ktorého by mohla vedená exekúcia.

S prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti, súd v tomto štádiu z úradnej moci zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v celosti. Predložený rozhodcovský rozsudok vzhľadom na absenciu právomoci rozhodcu v danej veci konať, a to s poukazom na neplatnosť rozhodcovskej zmluvy, nemožno považovať za spôsobilý exekučný titul.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote, prostredníctvom právneho zástupcu, odvolanie oprávnený, ktorý navrhol jeho zrušenie v celom rozsahu a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania. Zastával názor, že exekučný súd sa z hľadiska platnej právnej úpravy nedôsledne, resp. vôbec nezaoberal povahou rozhodcovskej zmluvy v tom smere, či ide o individuálne dohodnutú zmluvu alebo nie. Poukázal na skutočnosť, že predmetná rozhodcovská zmluva nebola nikdy podmienkou uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere. Vyplýva to z bodu 2. rozhodcovskej zmluvy, ale aj z práva na jednostranné odstúpenie od nej. Povinný mohol nepristúpiť na uzavretie rozhodcovskej zmluvy, resp. aj jednostranne dosiahnuť zánik takejto dohody, a to v oboch prípadoch bez vplyvu na uzavretie, resp. existenciu (hlavnej) zmluvy o revolvingovom úvere. Je nesporným, že vlastným úkonom mohol ovplyvniť existenciu rozhodcovskej zmluvy a teda aj obsah vzájomného vzťahu s oprávneným. Rozhodcovská zmluva spĺňa preto charakter individuálneho ustanovenia a nemôže byť preto (resp. jej časť) neprijateľnou podmienkou. Na to, aby vôbec rozhodcovská zmluva vznikla, nestačí jej vyplnenie, ale akceptovanie písomným podpisom. Ten povinný urobil dobrovoľne, a rovnako tak aj z vlastného rozhodnutia nevyužil možnosť od danej zmluvy odstúpiť. Ďalej uviedol, že medzi účastníkmi uzavretá rozhodcovská zmluva popri tom, že je individuálnym dojednaním, nespĺňala by ani definíciu neprijateľnej podmienky podľa § 53 ods. 1, resp. ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka. Neprijateľným môže byť len také ustanovenie, ktoré by spotrebiteľovi nedávalo možnosť na výber pri podaní jeho žaloby. Predmetná rozhodcovská zmluva žiadnu neprijateľnú podmienku neobsahuje a ani sama takouto podmienkou nie je. Z formulácie rozhodcovskej zmluvy vyplýva, že spory zo zmluvy o revolvingovom úvere môžu byť riešené buď v konaní pred všeobecným súdom alebo pred rozhodcovským súdom. Zmluva neobsahuje povinnosť postupovať výlučne prostredníctvom rozhodcovského konania pri riešení sporov, nezrovnalostí, nárokov medzi zmluvnými stranami atď. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka nemá riešiť ani nerieši situáciu, kedy žalobu podáva dodávateľ. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43CoE/372/2013 a sp. zn. 1CoE/328/2013. Zastával názor, že právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie veci bola daná.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v zmysle § 212 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdiť, pretože je vo výroku vecne správne. Rozhodol bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu v zmysle § 214 ods. 2 O.s.p.

V predmetnej veci súd prvého stupňa pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie dôsledne preskúmal podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že v prípade, ak súd zistí rozpor týchto listín so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku teda ukladá exekučnému súdu pri rozhodovaní o udelení poverenia preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom. Súladom exekučného titulu so zákonom pritom treba rozumieť nielen formálne náležitosti exekučného titulu ale aj to, či na jeho základe možno exekúciu vykonať, teda či nie je tu taká právna úprava, ktorá by bránila vykonaniu exekúcie na základe tohto exekučného titulu. Na rozdiel od iných exekučných titulov vymenovaných v § 41 ods. 2 Exekučného poriadku, zákon o rozhodcovskom konaní v ustanovení § 45 priznával exekučnému súdu právo preskúmať rozhodcovský rozsudok aj z hmotnoprávných hľadísk.

Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní (§ 3 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z.). Rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z.). Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli (§ 4 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z.).

Ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Keby exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Išlo by o akceptáciu "rozhodnutia" nevykonateľného, majúceho účinky paaktu. Skutočnosť, že účastník rozhodcovského konania, ktorý v exekučnom konaní vystupuje v procesnom postavení povinného, v rozhodcovskom konaní prípadne nenamietal neexistenciu rozhodcovskej zmluvy, prevzal rozhodcovský rozsudok a nevyužil možnosť domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku žalobou podanou na príslušnom súde, je tu irelevantná.

Aj v preskúmvanej veci bol preto plne opodstatnený a zákonom podložený postup exekučného súdu, ktorý skúmal, či bola v danej veci medzi účastníkmi konania platne uzavretá rozhodcovská zmluva. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k "zrušeniu" tohto rozhodnutia. Exekučný súd v súlade so zákonom skúmal, či oprávneným predložený rozhodcovský rozsudok je vykonateľný exekučný titul, medziiným či ho vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor. Pri riešení tejto otázky nebol exekučný súd viazaný tým, ako ju vyriešil rozhodcovský súd. Možno preto uzavrieť, že aj v rámci daného exekučného konania bol všeobecný súd oprávnený skúmať rozhodnutie označené v exekučnom konaní ako exekučný titul z hľadiska, či nejde o rozhodnutie ničotné, ktoré nevyvoláva žiadne právne účinky.

Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21. marca 2012 sp. zn. 6 Cdo 1/2012).

Aj v prípade, že spotrebiteľ nevyužije právnu možnosť spochybníť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a prípadne aj konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. septembra 2012, sp. zn. 5Cdo 230/2011).

Odvolací súd považuje za správny právny názor súdu prvého stupňa, že predmetná Zmluva o revolvingovom úvere zo dňa 16.5.2012 je zmluvou spotrebiteľskou v zmysle ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy, teda v znení účinnom od 01.01.2008, podľa ktorého je irelevantná právna forma zmluvy, a teda že medzi oprávneným a povinným bol založený na jej základe spotrebiteľský vzťah. Uvedenú zmluvu uzatvoril dodávateľ - oprávnený ako právnická osoba, pričom pri uzatváraní a plnení zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti so spotrebiteľom - povinným ako fyzickou osobou nepodnikateľom, kedy povinný pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonal v rámci predmetu obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Súd prvého stupňa preto postupoval správne, ak na vzťah účastníkov konania aplikoval príslušné právne normy chrániace spotrebiteľa. Uvedená rozhodcovská zmluva bola uzavretá vo formulárovej podobe,

ktorú predkladal oprávnený povinnému, nebola individuálne dojednaná, keď jej obsah povinný nemohol ovplyvniť, dopĺňali sa len údaje o povinnej osobe ako meno, bydlisko a dátum narodenia. Veriteľ pritom mohol na základe tejto rozhodcovskej zmluvy vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému súdu, ktorého sám určil a vylúčil tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Spotrebiteľ týmto stratil právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. V súlade s ustanoveniami rozhodcovskej zmluvy spočíval výber rozhodcovského súdu na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh. Odvolací súd zastáva v tomto smere názor, že o nekalú zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ má podľa nej možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym všeobecným súdom, ale ak by sa podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa (veriteľa), spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Sám veriteľ, ktorý zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy vo svojej vopred pripravenej formulárovej podobe, jednostranne určil, komu, resp. ktorému rozhodcovskému súdu, bude vec predložená. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej zmluvy je potom potrebné túto považovať v celosti za neprijateľnú, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v príslušnom znení, a to aj v nadväznosti na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (C-240/98 až C-244/98, C-40/08, C-473/00, C-243/08, C-168/05). Rozhodcovskú zmluvu preto odvolací súd vyhodnotil ako nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka platnom a účinnom v rozhodnom období.

Vznik rozhodcovskej zmluvy vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Z obsahu spisu nevyplýva, že by v rámci kontraktácie došlo k naplneniu zákona, a že by s odbornou starostlivosťou príslušný zamestnanec oprávneného najprv poučil povinného a nechal mu priestor na rozhodnutie a voľbu. Predtlačené poučenie oprávneného v rozhodcovskej zmluve o dôsledkoch uzavretia rozhodcovskej zmluvy za situácie, keď je rozhodcovská zmluva uzatváraná v rovnaký deň spolu s úverovou zmluvou, odvolací súd nepovažuje za kvalifikované vysvetlenie vážnych dôsledkov rozhodcovského konania. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

Odvolací súd poukazuje na to, že pokiaľ je zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nie sú žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň týmto vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd exekúciu zastaví, ak ide o plnenie z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky (v tomto prípade zamietne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie). Ak je takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ ju použije, v takomto prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi (k tomu viď aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. februára 2011 sp. zn. IV. ÚS 55/2011).

Odvolací súd uzatvára, že súd prvého stupňa v danom prípade správne právne posúdil rozhodcovský rozsudok ako nulitný, vydaný rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, teda nejde o spôsobilý exekučný titul podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku a správne žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

Odvolací súd z uvedených dôvodov uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.